
	«Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері үшін олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық	
	Номенклатураға сәйкес тіркеу № _____	2022 ж. _____ редакция 1

«Қазмедиа орталығы» басқарушы
компаниясы» ЖШС Бас директорының
2022 жылғы «07» маусым
№07-03/181 бұйрығымен
БЕКІТІЛДІ

**«Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері
үшін олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа
қарсы іс-қимыл жөніндегі
нұсқаулық**

	«Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері үшін олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық	
	Номенклатураға сәйкес тіркеу № _____	2022 ж. _____ редакция 1

Мазмұны

1. Қолдану саласы	3
2. Терминдер мен анықтамалар	3
3. Жалпы ережелер	4
4. Сыбайлас жемқорлық әрекетін жасады деген күдік туындаған кездегі жұмыскердің іс-қимыл тәртібі.....	7
5. Сыбайлас жемқорлық жағдайындағы жұмыскерлердің іс-қимыл алгоритмі	8
6. Басшылардың, қарамағындағылардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін жауаптылығы	8

	«Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері үшін олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық	
	Номенклатураға сәйкес тіркеу № _____	2022 ж. _____ редакция 1

1. Қолдану саласы

1.1. Осы «Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл жөніндегі Нұсқаулық (бұдан әрі – Нұсқаулық) олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлық сипатындағы жағдай туындаған жағдайда «Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС (бұдан әрі - Қазмедиа) жұмыскерлерінің іс-қимыл тәртібін белгілейді.

1.2. Осы құжат Қазмедианың барлық құрылымдық бөлімшелері мен лауазымды адамдарының танысуы және қолдануы үшін міндетті болып табылады.

1.3. Осы Нұсқаулықта келтірілген талаптар ең аз қажетті болып табылады және нақты жағдай үшін толық және/немесе шектеу ретінде қарастырылмауы тиіс.

2. Терминдер мен анықтамалар

2.1. Нұсқаулықта қолданылатын терминдер мен анықтамалар:

Сыбайлас жемқорлық - жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы өзі үшін не үшінші тұлғалар үшін, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы пара беру.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл - Қазмедиа сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде Қазмедиада сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу мен тергеу және олардың салдарын жою жөніндегі өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметі.

Коммерциялық пара беру - Қазмедиада лауазымдық функцияларды орындайтын адамға ақшаны немесе өзге де мүлікті заңсыз беру, сол сияқты оған өзінің қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ пара беруді жүзеге асыратын адамның мүддесі үшін қызмет бойынша жалпы қамқорлығы немесе жол бергені үшін мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету.

Лауазымды тұлға – билік өкілінің функцияларын тұрақты, уақытша немесе арнайы өкілеттік бойынша жүзеге асыратын не ұйымдық - өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындайтын тұлға.

Жұмыскер - Қазмедиамен еңбек қатынастарында тұратын жеке тұлға.

	«Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері үшін олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық	
	Номенклатураға сәйкес тіркеу № _____	2022 ж. _____ редакция 1

Мүдделер қақтығысы - лауазымды адамдар мен жұмыскерлердің жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, онда аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін.

Пара - лауазымды адам немесе жұмыскер жеке өзі немесе делдал арқылы алатын ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүліктер, мүлікке құқықтар немесе мүліктік сипаттағы пайда.

Параны күшпен алу - адамның пара берушінің немесе ол өкілдік ететін адамдардың заңды мүдделеріне нұқсан келтіруі мүмкін әрекеттер жасау кәтерімен пара талап етуі не құқық қорғау мүдделері үшін зиянды салдардың алдын алу мақсатында пара беруге мәжбүр болатын жағдайларды қасақана жасауы.

2.2. Нұсқаулықтың мәтіні бойынша пайдаланылатын өзге де терминдер мен қысқартулар Қазақстан Республикасының заңнамалық және нормативтік құжаттарында бекітілген мәнге сәйкес қолданылады.

3. Жалпы ережелер

3.1. Қазақстан Республикасында пара алу және беру жөніндегі әрекеттер заңға қайшы және Қылмыстық кодекстің пен Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстің қолданысына жатады.

Егер ақша, өзге де мүлік, материалдық қызметтер түріндегі мүліктік пайда лауазымды адамның немесе жұмыскердің туыстары мен жақындарына оның келісімімен берілген болса не егер ол бұған қарсылық білдірмесе және өзінің қызметтік өкілеттігін пара берушінің пайдасына пайдаланса, лауазымды адамның іс-әрекеті пара алу ретінде саралануы тиіс.

Қазақстан Республикасында қолданыстағы заңнамаға сәйкес пара беру және коммерциялық пара беру нысанасы ақшамен, бағалы қағаздармен және өзге де мүлікпен қатар өтеусіз көрсетілетін, бірақ төлеуге жататын мүліктік сипаттағы пайда болуы мүмкін (туристік жолдамалар беру, пәтерді жөндеу, саяжай салу және т.б.).

Мүліктік сипаттағы артықшылықтарды, атап айтқанда, берілетін мүліктің, жекешелендірілген объектілердің құнын төмендету, жалдау төлемдерін, банктік несиелерді пайдаланғаны үшін пайыздық мөлшерлемелерді азайту деп түсіну керек.

Пара алу және пара беру, содан кейін бір қылмыстық модельдің екі толық жағы, егер пара туралы айтатын болсақ, бұл пара алатын адам (пара алушы) және оны беретін адам (пара беруші) бар дегенді білдіреді.

Пара алу - бұл ең қауіпті лауазымдық қылмыстардың бірі, әсіресе егер оны адамдар тобы жасаса немесе бопсалаумен бірге жүрсе, бұл лауазымды адамның немесе жұмыскердің заңды немесе заңсыз әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін артықшылықтар мен артықшылықтар алуынан тұрады.

	«Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері үшін олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық	
	Номенклатураға сәйкес тіркеу № _____	2022 ж. _____ редакция 1

Пара беру - лауазымды адамды немесе жұмыскерді заңды немесе заңсыз әрекеттерді (әрекетсіздікті) жасауға итермелеуге не берушінің пайдасына, оның ішінде қызмет бойынша жалпы қамқорлығы немесе рұқсатнамасы үшін қандай да бір артықшылықтар беруге, алуға бағытталған қылмыс.

3.2. Пара заттары болуы мүмкін:

- заттар, ақша, оның ішінде: валюта, банктік чектер және бағалы қағаздар, бағалы металдар мен тастардан жасалған бұйымдар, автомашиналар, тамақ өнімдері, бейнетехника, тұрмыстық аспаптар және басқа да тауарлар, пәтерлер, саяжайлар, қала сыртындағы үйлер, гараждар, жер учаскелері және басқа да жылжымайтын мүлік;

- артықшылықтар: емделу, жөндеу және құрылыс жұмыстары, санаторий және туристік жолдамалар, шетелге сапарлар, ойын-сауық және басқа шығындарды ақысыз немесе арзан бағамен төлеу.

- параның жабық түрі-қарызға немесе жоқ қарызды өтеу түріндегі банктік несие, төмен бағамен сатып алынған тауарларға ақы төлеу, тауарларды жоғары бағамен сатып алу, пара алушыға, оның туыстарына, достарына жалақы төлеу арқылы жалған еңбек шарттарын жасау, жеңілдікпен несие алу, дәрістер, мақалалар мен кітаптар үшін алымдарды көбейту, «кездейсоқ» казинода ұтып алу, қарызды кешіру, жалдау ақысын азайту, несие бойынша пайыздық мөлшерлемені арттыру және т. б.

3.3. Мүдделер қақтығысын болғызбау немесе реттеу туралы шектеулерді, тыйымдар мен талаптарды, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелеу мақсатында өтініштер туралы жалдаушының (жұмыс берушінің) өкілін хабардар ету туралы міндеттемені, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мақсатында белгіленген өзге де міндеттерді сақтау маңызды. Айта кету керек, кейбір сөздерді, сөйлемдерді және қимылдарды басқалар пара беру туралы өтініш (кеңес) ретінде қабылдауы мүмкін.

Мұндай сөйлемдерге мыналар жатады, мысалы:

- «Мәселені шешу қиын, бірақ мүмкін»;
- «Рахметті нанға жаға алмайсың»;
- «Келісейік»;
- «Салмақты дәлелдер қажет»;
- «Параметрлерді талқылау қажет»;
- «Ал, не істейміз?» және т.б.

3.4. Ұйымдардың өкілдерімен және азаматтармен, әсіресе шенеуніктердің шешімдері мен іс-әрекеттеріне байланысты белгілі бір тақырыптарды талқылау пара беру туралы өтініш ретінде де қабылдануы мүмкін.

Мұндай тақырыптардың қатарына, мысалы:

- жалақының төмен деңгейі және белгілі бір қажеттіліктерді іске асыруға ақшалай қаражаттың жетіспеушілігі;

	«Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері үшін олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық	
	Номенклатураға сәйкес тіркеу № _____	2022 ж. _____ редакция 1

- белгілі бір мүлікті сатып алуға, сол немесе басқа қызметті алуға, туристік сапарға шығуға ниет;
- лауазымды адамның немесе жұмыскердің туыстарында жұмыстың болмауы;
- лауазымды тұлғаның немесе жұмыскердің балаларының білім беру мекемелеріне түсу қажеттілігі және т.б.

3.5. Шенеуніктен немесе жұмыскерден келетін белгілі бір ұсыныстар, әсіресе егер олар ұйымдардың өкілдеріне және пайдасы олардың шешімдері мен әрекеттеріне байланысты азаматтарға бағытталған болса, пара беру туралы өтініш ретінде қабылдануы мүмкін. Бұл мұндай ұсыныстар жақсы ниетпен айтылған және шенеуніктің жеке пайдасына ешқандай қатысы жоқ болған жағдайда да мүмкін. Мұндай ұсыныстарға, мысалы:

- лауазымды адамға және немесе жұмыскерге (немесе) оның туыстарына жеңілдік беру;
- анықталған бұзушылықтарды жою, мемлекеттік келісімшарт шеңберінде жұмыстарды орындау, қажетті құжаттарды дайындау үшін нақты компанияның және (немесе) сарапшылардың қызметтерін пайдалануға;
- нақты қайырымдылық қорына ақша салу;
- нақты спорт командасын қолдау және т.б. ұсыныстар жатады.

Сыбайлас жемқорлыққа бағытталған және коммерциялық пара берудің ықтимал жағдайлары, сондай-ақ мінез-құлық ережелері бойынша ұсыныстар.

3.6. Арандатушылық. Қызметке жүгінген азаматтар, бөлімшенің қызметін тексеруді жүзеге асыратын тұлғалар тарапынан ықтимал арандатушылықтарды болдырмау үшін:

- келушілер орналасқан қызметтік үй-жайларды және жеке заттарды (киім, портфельдер, сөмкелер және т. б.) қараусыз қалдырмау;
- келуші кеткеннен кейін жұмыс орнында немесе жеке заттарында қандай да бір бөгде заттар табылған жағдайда, ешқандай дербес іс-қимыл жасамай, басшылыққа дереу баяндау.

3.7. Параны күшпен алу:

- пара беру және/немесе коммерциялық пара беру тақырыбын қабылдауға дайын немесе үзілді-кесілді бас тарту ретінде түсіндірілуі мүмкін асығыс мәлімдемелерге жол бермей, өте сақ, жағымпазданусыз, сыпайы болыңыз;
- сізге ұсынылған шарттарды мұқият тыңдап, дәл есте сақтаңыз (сомалардың мөлшері, тауарлардың атауы және қызметтердің сипаты, пара беру мерзімдері мен тәсілдері, коммерциялық пара беру нысаны, мәселелерді шешу реттілігі);
- пара беру және/немесе коммерциялық пара беру уақыты мен орны туралы мәселені келесі әңгімеге ауыстыруға тырысыңыз және келесі кездесу үшін сізге таныс орынды ұсыныңыз;

	«Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері үшін олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық	
	Номенклатураға сәйкес тіркеу № _____	2022 ж. _____ редакция 1

- әңгімеге бастамашы болмаңыз, көбірек «қабылдауға жұмыс жасаңыз», сізге мүмкіндігінше көп ақпарат беру үшін сұхбаттасушыға «сөйлеуге» мүмкіндік беріңіз;
- пара беруге немесе коммерциялық пара беруге келіскен жағдайда Сіздің мәселенізді шешудің кепілдіктері туралы сұраңыз;
- егер сізде диктофон болса, пара және/немесе коммерциялық пара беру туралы ұсынысты (жасырын) жазуға тырысыңыз;
- бұл факт туралы жоғары тұрған басшылыққа және комплаенс-офицерге қызметтік жазба түрінде баяндалсын;
- дайындалып жатқан қылмыс туралы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе 1424 Call-орталыққа жазбаша немесе ауызша хабарласу.

3.8. Мүдделер қақтығысы:

- мүдделер қақтығысының кез-келген мүмкіндігіне мұқият болыңыз;
- мүдделер қақтығысының туындауының кез келген мүмкіндігін болдырмау жөнінде шаралар қабылдау;
- туындаған мүдделер қақтығысы туралы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы Сіз бұл туралы білген бойда тікелей бастығыңызға жазбаша түрде хабарлау;
- тікелей басшының келісімі бойынша туындаған мүдделер қақтығысын еңсеру жөнінде шаралар қабылдау;
- мүдделер қақтығысының тарабы болып табылатын жұмыскердің қызметтік жағдайын оны белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін атқарудан шеттетуге дейін және (немесе) мүдделер қақтығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартуға дейін өзгерту;
- қызметтік мінез-құлыққа қойылатын талаптарды сақтау және мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі комиссия құру.

4. Сыбайлас жемқорлық әрекетін жасады деген күдік туындаған кезде жұмыскердің іс-қимыл тәртібі

4.1. Жұмыскер өз қалауы бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе 1424 Call-орталығына ауызша немесе жазбаша өтінішпен жүгіне алады.

4.2. Сыбайлас жемқорлық сипаттағы құқық бұзушылық туралы хабарлау нысандарының бірі анонимді өтініш болып табылады. Бұл жағдайда өтініш беруші анонимділікке байланысты жауап алуға сене алмаса да, ал қылмыс туралы анонимді өтініштің өзі, мұндай өтініште дайындалып жатқан немесе жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы мәліметтер болған жағдайларды қоспағанда, қылмыстық іс қозғауға себеп бола алмайды.

4.3. Параны бопсалау жағдайында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жүгініп, параны бопсалау немесе коммерциялық пара беру фактісі туралы өтініш жазу керек, онда дәл көрсету керек:

	«Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері үшін олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық	
	Номенклатураға сәйкес тіркеу № _____	2022 ж. _____ редакция 1

- лауазымды тұлғалардың қайсысы (тегі, аты, әжесінің аты, лауазымы, мекеменің атауы) Сізден пара алады немесе коммерциялық құрылымдардың қайсысы Сізді пара беруге итермелейді;

- күшпен алынатын параның (пара берудің) сомасы мен сипаты қандай;

- қандай нақты әрекеттер (немесе әрекетсіздік) үшін Сіз пара аласыз немесе коммерциялық пара аласыз;

- қай уақытта, қай жерде және қалай тікелей пара беру керек немесе коммерциялық пара беру керек.

5. Сыбайлас жемқорлық жағдайындағы жұмыскерлердің іс-қимыл алгоритмі

5.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл жөніндегі уәкілетті органға жүгінумен қатар жұмыскерлер осы Нұсқаулыққа сәйкес басшылықты хабардар ету жөнінде шаралар қабылдауы тиіс.

5.2. Қазмедианың бекітілген штаттық құрылымына сәйкес сыбайлас жемқорлық қылмыстар мен сыбайлас жемқорлық белгілері бар жағдайлар анықталған және/немесе соқтығысқан жағдайда барлық жұмыскерлердің іс-қимылдарының мынадай алгоритмі әзірленді:

- Бас директор Байқаушы кеңесі мен Комплаенс-офицерге хабарлауы керек;

- Бас директордың орынбасарлары, бөлім, қызмет басшылары Бас директорға және Комплаенс-офицеріне хабарлауы тиіс;

- жұмыскерлер тікелей басшыға және Комплаенс-офицерге хабарлауы тиіс.

Бұл ретте, жұмыскерлер мүмкіндігінше өз дәлелдері бойынша дәлелдемелік базаны (куәгерлер, құжаттар, хат-хабарлар, оның ішінде мессенджерлер, аудио және бейне материалдар және т. б. арқылы) ұсынады және оны алгоритмге сәйкес уәкілетті органға және жоғары тұрған басшылыққа береді.

6. Басшылардың, қарамағындағылардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін жауаптылығы

6.1. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған шараларды күшейту мақсатында бағыныштылары сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған және олардың кінәсі сотта дәлелденген басшылардың дербес жауапкершілігін білдіретін норма көзделген.

6.2. Тәртіптік жауапкершілік мыналарды қамтиды:

- ескертулер;

- сөгіс;

- қатаң сөгіс;

- Еңбек кодексінде көзделген негіздер бойынша жұмыс берушінің бастамасы бойынша еңбек шартын бұзу.

6.3. Басшы өзінің тікелей қарамағындағыларға қатысты заңды күшіне енген соттың айыптау үкімі болған кезде немесе ақталмайтын негіздер бойынша

	«Қазмедиа орталығы» басқарушы компаниясы» ЖШС жұмыскерлері үшін олардың қызметінің ерекшелігін ескере отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық	
	Номенклатураға сәйкес тіркеу № _____	2022 ж. _____ редакция 1

(рақымшылық жасау, белсенді өкіну, тараптардың татуласуы және т.б.) қылмыстық істі тоқтату туралы шешім қабылдаған кезде жұмыстан шығаруға өтініш беруге тиіс.

Жұмыстан босату туралы өтініш басшыны қызметке тағайындаған жауапты адамға беріледі. Жұмыстан босату және тәртіптік жаза қолдану туралы шешім қабылдау басшыны осы лауазымға тағайындаған адамның құзыреті болып табылады.

Басшының отставкаға кету мерзімі 10 күнтізбелік күнді құрайды.

Тікелей бағыныштылық Қазмедиа ұйымдық құрылымында айқындалған.
